



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příklady dobré praxe

- spolupráce škol a firem při odborném vzdělávání

1



Podpora spolupráce škol a firem se zaměřením na odborné vzdělávání v praxi (Pospolu)
www.projektpospolu.cz

Koordinační řízení odborného vzdělávání (K 7)

Střední škola Horní Bříza

statutární zástupce: Mgr. Ivana Škreňová

Klíčová slova

Silikátový svaz, cechy, členství školy, sektorová dohoda, prognózy trhu práce

Partner

Silikátový svaz

Mgr. Karel Suda, člen představenstva

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání:

H: 36-67-H Kamnář, 28-57-H Výrobce a dekoratér keramiky, 36-67-H Zedník (ŠVP Obkladač)

L: 82-51-L Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky (ŠVP Umělecký kamnář)

M: 82-41-M Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu (ŠVP Kamnářství)

Popis:

Zapojení školy

1. Škola je členem Silikátového svazu jako řádný člen (dále jsou členy další SŠ, VŠCHT Praha, VŠB Ostrava...), členem Cechu obkladačů ČR a Cechu kamnářů ČR.
2. V rámci činnosti Silikátového svazu a školy je uzavřena sektorová dohoda.

Vznik členství školy v Silikátovém svazu

1. Členství je dobrovolné.
2. Členem může být každá škola, která projeví zájem a vyučuje obor, který je oborem podnikání firem ve svazu.
3. Školy, na rozdíl od firem, neplatí členské příspěvky.
4. K členství není třeba souhlasu zřizovatele školy.
5. Škola je členem svazu již 20 let.
6. Kontakt se svazem byl navázán vedením školy prostřednictvím firem, s nimiž škola spolupracovala.
7. Školu zastupuje ve svazu ředitel školy (je i členem představenstva Cechu obkladačů ČR).
8. Výkon povinností vyplývajících z členství školu finančně a organizačně zatěžuje jen přiměřeně ve srovnání s ostatními úkoly.

Efekty členství v Silikátovém svazu

1. Škola má významný vzdělávací i materiální profit z projektů, které připravuje a podává ve spolupráci se Silikátovým svazem.
2. Svaz zajišťuje prognózy vývoje pracovního trhu v oboru a podílí se na náboru uchazečů o studium na škole.
3. Škola má jednodušší a efektivnější přístup k jednání s firmami, zvláště při zajišťování praktické výuky ve firmách.
4. Firmy sdružené ve svazu materiálně podporují výuku ve škole.
5. Svaz vydává malonákladové učebnice pro výuku odborných předmětů (již 9 titulů).
6. Svaz (i cechy) podporují talentové soutěže a propagaci práce talentovaných žáků v nich (např. DESIGN STUDIO, Mistrovství ČR v obkládání).
7. Svaz přímo nezasahuje do výuky, ŠVP je však díky členství školy ve svazu v souladu se standardy NSK.

8. Ve zkušebních komisích závěrečných i maturitních zkoušek jsou odborníci z praxe.

9. Díky členství je škola propagována v médiích a posiluje její prestiž.

Zkušenosti a doporučení vedení školy

Škole se členství a z něj vyplývající spolupráce jeví výhodné.

V Horní Bříže 31. 3. 2015

Zpracovali:

Mgr. I. Škreňová, zástupce školy

Mgr. K. Suda, zástupce partnera

RNDr. M. Bartošek, pracovník NÚV

System predikcí potřeb trhu práce (K 10)

Střední škola Horní Bříza

statutární zástupce: Mgr. Ivana Škreňová

Klíčová slova

Silikátový svaz, sektorová dohoda, prognózy trhu práce

Partner

Silikátový svaz

Mgr. Karel Suda, člen představenstva

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání:

H: 36-67-H Kamnář, 28-57-H Výrobce a dekoratér keramiky, 36-67-H Zedník (ŠVP Obkladač)

L: 82-51-L Uměleckořemeslné zpracování kamene a keramiky (ŠVP Umělecký kamnář)

M: 82-41-M Výtvarné zpracování keramiky a porcelánu (ŠVP Kamnářství)

Popis:

Škola je členem Silikátového svazu jako řádný člen (dále jsou členy další SŠ, VŠCHT Praha, VŠB Ostrava...), členem Cechu obkladačů ČR a Cechu kamnářů ČR. V rámci činnosti Silikátového svazu je uzavřena sektorová dohoda, která zahrnuje i predikce trhu práce v oboru působnosti Silikátového svazu. Silikátový svaz v r. 2012 zpracoval studii vývoje trhu práce v oboru do r. 2020. Studie vycházela z dat firem o demografickém vývoji počtu pracovníků, z předpokládaného rozvoje výroby, vývoje technologií a z toho vyplývajících potřeb trhu práce dle profesí a kvalifikací. Z této prognózy vychází škola při zpracování plánu počtu žáků 1. ročníku v příštím školním roce. Zřizovatel školy takto podložené návrhy akceptuje.

Výhody/Efekty

1. Spolupráce v této oblasti posiluje vazbu mezi školou a firmami v oboru:

- Škola má jednodušší a efektivnější přístup k jednání s firmami, zvláště při zajišťování praktické výuky ve firmách.
- Firmy sdružené ve svazu materiálně podporují výuku ve škole.
- Silikátový svaz se podílí na náboru uchazečů o studium na škole.
- Svaz vydává malonákladové učebnice pro výuku odborných předmětů (již 9 titulů).
- Svaz podporuje talentové soutěže a propagaci práce talentovaných žáků v nich (např. DESIGN STUDIO, Mistrovství ČR v obkládání).
- Ve zkušebních komisích závěrečných i maturitních zkoušek jsou odborníci z praxe.
- Škola je propagována v médiích a posiluje se její prestiž.

2. Absolventi školy v oboru mají zaměstnání, což je významný argument při propagaci školy a náboru žáků.

Zkušenosti a doporučení vedení školy

Škole se členství v Silikátovém svazu a uzavření sektorové dohody jeví výhodou.

V Horní Bříze 31. 3. 2015

Zpracovali:

Mgr. I. Škreňová, zástupce školy

Mgr. K. Suda, zástupce partnera

RNDr. M. Bartošek, pracovník NÚV

Střední odborná škola mediální grafiky a polygrafie, Rumburk

ředitel školy: PaedDr. Bc. Svatopluk Kubeš

Klíčová slova

Svaz polygrafických podnikatelů, členství školy, školská komise svazu, prognózy trhu práce

Partner

Svaz polygrafických podnikatelů
prezident svazu: Ing. Jan Sochůrek

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání:

L: 34-52-L Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-L Reprodukční grafik pro média

H: 34-52-H Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-H Reprodukční grafik, 34-57-H Knihař

Popis:

Zapojení školy

Ředitel školy je členem Svazu polygrafických podnikatelů, je činný mj. v jeho školské komisi. Školskou komisi svazu tvoří ředitelé středních škol s polygrafickým zaměřením a jedna vysoká škola (Univerzita Pardubice). Činnost svazu i jeho školské komise probíhá na celostátní úrovni. Členství ředitele a spolupráce školy se zaměstnavatelským svazem prostřednictvím školské komise, je velice vhodný a účinný nástroj pro sjednocení názorů, požadavků a cílů školské a výrobní sféry. Škola je už dlouhodobě zapsaná v podvědomí polygrafických subjektů. Zástupci školy se v rámci aktivit svazu setkávají se zástupci výrobní sféry, prezident svazu se pravidelně účastní jednání komise. Na základě informací získaných ze setkání se zaměstnavateli a školami a informací získaných z kontaktů s veřejností a základními školami sestaví vedení školy návrh počtu žáků do 1.ročníku v příštím školním roce. Návrh konzultuje ředitel školy se Svazem polygrafických podnikatelů. Takto připravený návrh zřizovatel školy akceptuje.

Výhody/Efekty

1. Svaz napomáhá umísťovat absolventy školy do výrobního procesu.
2. Svaz zpracovává i pro potřeby škol směry vývoje technologií, prognózy oborů atd.).
3. Sepětí školy s výrobní sférou je oceňováno žáky i rodiči – takto připravení absolventi najdou uplatnění v oboru.
4. Spolupráce v této oblasti posiluje vazbu mezi školou a firmami v oboru:
 - ve směru firma - škola: pomoc s technologickým vybavením a zařízením, zbytkové materiály pro výuku (barvy, papír). Získávání žáků ke studiu, poskytování vlastních prezentací školám (ukázky moderních technologií), přijímání žáků na odborný výcvik ve firmě, umožňování exkurzí ve formě, zapůjčování nebo přenechání nepotřebné technologie škole, umožňování odborným učitelům školy zúčastnit se zajímavých školení, které firma pořádá pro své zaměstnance atd.

- ve směru škola – firma: propagace firmy, seznamování žáků s polygrafickými podniky, vysílání žáků na odborný výcvik do firem, odborní učitelé provádějí školení zaměstnanců ve firmách, škola umožňuje pracovníkům firem doplňování či zvyšování kvalifikace.
- svaz vydal učebnici pro výuku odborných předmětů.

Zkušenosti a doporučení vedení školy

Sepětí školy s výrobní sférou, koordinace s ostatními školami „pod křídly“ svazu přináší informace, efektivitu, udržování směru vývoje – takto připravení absolventi najdou uplatnění ve výrobní sféře a budou pro firmy přínosem, protože vstupují na trh práce v počtu odpovídajícím potřebám. To je důležité, neboť Polygrafie je specifický a poměrně úzký obor.

V Praze 13. 4. 2015

Zpracovali:

PaedDr. Bc. Svatopluk Kubeš, ředitel školy

RNDr. Miroslav Bartošek, pracovník NÚV

Posílení kariérového poradenství na ZŠ a SŠ (K 11)

Střední škola stavební Jihlava

ředitel školy: PhDr. Pavel Toman

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání:

M: Stavebnictví 36-47-M

H: Zedník 36-67-H, Tesař 36-64-H, Truhlář 33-56-H, Klempíř- stavební výroba 23-55-H, Pokrývač 36-69-H, Instalatér 36-52-H, Elektrikář- silnoproud 26-51-H, Umělecký truhlář 82-51-H

E: Stavební práce 36-67-E

L (nástavbové studium): Stavební provoz 36-44-L/51, Nábytkářská a dřevařská výroba 33-42-L/51

Popis:

Je žádoucí alespoň v 9. ročníku ZŠ posílit polytechnickou výuku s významným podílem rukodělných činností. Jako náhradní řešení organizuje škola projekt Truhlářské mini podniky. Ve spolupráci s 10 základními školami je založen na základních školách truhlářský mini podnik (fiktivní firma). Vybraní učitelé ZŠ jsou proškoleni jak začít podnikat, jaké formy podnikání lze volit, o struktuře mini podniku, o kalkulaci výrobků, o marketingu, apod. Na ZŠ jsou ustaveny kroužky, které nastaví činnost mini podniků ve školách. Žáci získají základní znalosti a dovednosti v oblasti podnikání. Při návštěvě SŠ stavební se seznámí s výrobou v truhlářských dílnách, s přípravou výroby, technologií, materiály, technickou dokumentací truhlářských výrobků.

Projekt začal 30. 9. 2014, vyhodnocení teprve proběhne.

V Jihlavě 7. 4. 2015

Zpracovali:

PhDr. Pavel Toman, ředitel školy

RNDr. M. Bartošek, pracovník NÚV

Střední škola polytechnická, Olomouc, Rooseveltova 79

ředitel školy: Ing. Aleš Jurečka

zástupce ředitele školy: PhDr. Petr Hřebíček

Klíčová slova

školní informační a poradenské centrum

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání:

L: 39-41-L/02 Mechanik instalátérských a elektrotechnických zařízení, 66-41-L/01 Obchodník

L (nástavbové studium): 33-42-L/51 Stavební provoz, 33-42-L/51 Nábytkářská a dřevařská výroba

H: 23-51-H/01 Strojní mechanik (zámečnický), 23-55-H/01 Karosář, 23-55-H/01 Klempíř (stavební výroba), 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových (automechanik), 26-57-H/01 Autoelektrikář, 36-52-H/01 Instalátér, 36-64-H/01 Tesař, 36-67-H/01 Zedník, 36-67-H/01 Zedník (obkladač), 39-41-H/01 Malíř a lakýrník, 36-56-H/01 Kominík, 33-56-H/01 Truhlář

E: 36-55-E/01 Klempířské práce ve stavebnictví, 36-67-E/01 Zednické práce

Popis:

8

Škola je zřízena Olomouckým krajem. Vyučuje výše uvedené obory. Škola je autorizovanou osobou pro profesní zkoušky dle standardů NSK a ve spolupráci s Úřadem práce a firmami organizuje rekvalifikační studium. Škola není členem Hospodářské komory, je však členem cechů působících ve vyučovaných profesích. Škola vyučuje v 2týdenních cyklech týden teoretické výuky + týden praktické výuky. Praktická výuka zabírá cca 50 % výukových hodin. S ohledem na lepší uplatnitelnost a adaptabilitu absolventů je praktická výuka ve firmách organizována tak, aby žáci poznali práci v podmínkách velké firmy, malé firmy i OSVČ. Ve všech těchto situacích je k žákům stanoven instruktor (na 1 až 3 žáky).

Škola se významně angažuje ve vzdělávacích projektech, má bohatou spolupráci i se školami a firmami v zahraničí, což pozitivně ovlivnilo i výuku všeobecně vzdělávacích předmětů. Škola je fakultní školou Univerzity Palackého, úzce spolupracuje i s VUT Brno.

Škola využívá i modulovou výuku, hodnotící standard je obsažen v ŠVP, ale explicitně se k hodnocení výsledků výuky nepoužívá.

V rámci organizace školy je zřízeno Informační poradenské centrum (IPC), které organizačně zajišťuje aktivity přímo či nepřímo spojené s kariérovým poradenstvím pro veřejnost i žáky školy a propojuje je se vzdělávací činností školy včetně školního poradenství. Personálně je IPC zajištěno pracovníci – metodikem, jehož úkolem je mj.:

- zajišťovat organizaci zahraničních styků;
- koordinovat dokumentaci vzdělávacích projektů;
- organizačně zabezpečovat přijímací řízení;
- zpracovávat podklady o stavu a struktuře žáků školy;
- organizovat rekvalifikační studium;
- organizovat kontakty a náborové aktivity se ZŠ;

- pro zájemce o získání středního vzdělání s výučním listem z řad veřejnosti připravovat na základě pohovorů a ve spolupráci s učiteli individuální učební plán k doplnění rozdílů mezi ŠVP a standardu NSK pro daný obor;
- organizovat a zajišťovat propagaci školy na veřejnosti včetně Dne otevřených dveří;
- organizačně zajišťovat poradenské aktivity výchovného poradce, školního psychologa a školního preventisty.

IPC ve spolupráci s výchovným poradcem, školním psychologem a příslušnými učiteli, žáky a jejich rodiči řeší problémy žáků ve vzdělávání, hledají optimální řešení ve vzdělávací cestě žáků, připravují pro ředitele školy podklady pro rozhodnutí o přestupech žáků v rámci školy. Nejčastější řešené přestupy: z H do E, z H do H jiného oboru, z L do H.

Zájemcům o rekvalifikaci případně jiné formy vzdělávání na škole zpracuje IPC doporučení rekvalifikačního kurzu. Zájemcům, kteří již mají osvědčení o profesní zkoušce a mají zájem získat výuční list, zpracuje IPC návrh vzdělávací cesty, v případě potřeby zpracuje návrh individuálního vzdělávacího plánu zahrnujícího i doplnění vzdělání ve všeobecně vzdělávacích předmětech a zajistí organizačně jeho realizaci v rámci školy po příslušném schválení ředitelem školy.

Zkušenosti a doporučení:

1. Neúspěšní interní žáci jsou možností profesní zkoušky dle standardu NSK informováni, ale zatím nemají zájem.
2. Škola je členem Centra odborného vzdělávání Olomouckého kraje.
3. Škola spolupracuje s Úřadem práce, od kterého mj. získává prognózy trhu práce.
4. Škola se zapojuje velmi aktivně do vzdělávacích projektů, včetně mezinárodních, do nichž se zapojují žáci i učitelé i formou stáží. Náklady jsou hrazeny z doplňkové činnosti školy. To umožňuje plynule uplatňovat podněty ve výuce i v organizaci školy.

V Olomouci 20. 4. 2015

Zpracovali:

Ing. Aleš Jurečka, ředitel školy

PhDr. Petr Hřebíček, zástupce ředitele školy

RNDr. Miroslav Bartošek, pracovník NÚV

Střední škola technická, Praha 4, Zelený pruh 1294

ředitel školy: Ing. Drahošlav Matonoha

Klíčová slova

polytechnická výuka na ZŠ, nábor žáků

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání:

M: 33-42-M/01 Nábytkářská a dřevařská výroba, 36-47-M/01 Stavebnictví

L: 39-41-L/02 Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení

L (nástavbové studium): 33-42-L/51 Nábytkářská a dřevařská výroba, 26-41-L/52 Provozní elektrotechnika, 23-43-L/51 Provozní technika, 36-44-L/51 Stavební provoz

H: 36-67-H Zedník, 36-64-H Tesař, 36-66-H Montér suchých staveb, 36-54-H Kameník, 36-52-H/01 Instalátér, 23-51-H/01 Strojní mechanik (zámečnický), 23-65-H/01 Strojník, 39-41-H/01 Malíř a lakýrník, 26-57-H/01 Autoelektrikář, 26-51-H/02 Elektrikář-silnoproud, 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel,

E: 36-67- E/01 Zednické práce, 36-64-E/01 Tesařské práce, 36-59- E/01 Podlahářské práce, 36-57-E/01 Malířské a natěračské práce, 23-51-E/01 Strojírenské práce, 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby

Popis:

Je žádoucí alespoň v 9. ročníku ZŠ posílit polytechnickou výuku s významným podílem rukodělných činností. Jako náhradní řešení organizuje škola ve vlastní režii a ve spolupráci se ZŠ akce LÍHEŇ ZRUČNOSTI. Do zvlášť k tomu vybavených dílen zve žáky ZŠ, kde pod vedením učitelů odborných předmětů (zaměstnanců školy) žáci plní projektové úkoly zaměřené na rukodělné činnosti z oboru dřevo, kovo, elektro. Cílem je odhalit žákům jejich předpoklady k učebním oborům a motivovat je k přihlášce do školy. Tuto činnost škola hraří ze svých prostředků.

Zkušenosti a doporučení

1. Je třeba ve veřejnosti zdůrazňovat, že i zručnost, fortel v řemeslu je způsob/typ talentu hodného pozornosti a společenské prestiže.

2. Je žádoucí alespoň v 9. ročníku ZŠ posílit polytechnickou výuku s významným podílem rukodělných činností.

V Praze 1. 4. 2015

Zpracovali:

Ing. D. Matonoha, ředitel školy

RNDr. M. Bartošek, pracovník NÚV

Zajištění lepší prostupnosti systému (K 12)

Střední odborná škola mediální grafiky a polygrafie, Rumburk

(multioborové třídy)

ředitel školy: PaedDr. Bc. Svatopluk Kubeš

Klíčová slova

společná výuka více oborů, přestupy žáků, multioborové třídy

Partner

Svaz polygrafických podnikatelů
Prezident svazu: Ing. Jan Sochůrek

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání

L: 34-52-L Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-L Reprodukční grafik pro média

H: 34-52-H Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-H Reprodukční grafik, 34-57-H Knihař

Popis:

Začleněné obory

1. Společné třídy jsou ve škole uplatňovány od r. 1994.
2. Společné ročníky jsou zavedené ve všech ročnících tříletých oborů (výjimečně se vyskytne jednooborová třída).

Výuka

1. RVP i ŠVP jsou konstruovány tak, že umožňují výuku ve společných třídách ve všech 3 ročnících H oborů s výjimkou předmětu Technologie a odborného výcviku.
2. Počty hodin jsou pro OV stejné pro obory spojené do 1 třídy. Třída se dělí, výuka běží paralelně dle oborů.
3. Výuka probíhá v 14denních cyklech: tříleté obory týden-týden, čtyřleté obory 6 dní ve škole + 4 dny odborný výcvik.
4. Celková hodinová dotace OV za 1. až 3. ročník je 1 566 hodin, z toho na pracovištích zaměstnavatelů 1 402 hodin, tj. 90 %.
5. Tematické plány jsou sladěny tak, aby se v předmětu Technologie co nejvíce přibližovala obsahu OV v jednotlivých oborech.
6. Všichni učitelé jsou na takto organizovanou výuku zvyklí, systém je již zažitý.
7. Tvorba rozvrhu ve škole nečiní problémy, na odborném výcviku je tvorba složitější, je nutná výuka ve dvousměnném provozu u oborů tiskař a reprodukční grafik, je to dáno i nejvyššími počty žáků

na jednoho učitele odborného výcviku (u obou oborů je počet stanoven na max. 7 žáků, protože se jedná o náročné obory)

8. Škola nebyla účastníkem projektu PHARE-VET.

Důsledky/efekty

1. Složení vyučovaných oborů (L,H) plně zajišťuje obousměrnou prostupnost ve stejných oborech (žák po vyučení může nastoupit do třetího nebo čtvrtého ročníku téhož oboru a může dospět k maturitní zkoušce, nebo neuspěje-li žák oboru L u maturitní zkoušky, může se v dalším termínu přihlásit ke složení závěrečné zkoušky. Existuje i praxe, že se žák vyučí v jednom oboru a nastoupí do druhého ročníku jiného oboru a po ukončení studia získá druhý výuční list (většina předmětů je mu uznána – mimo technologii, může se tak plně věnovat odbornému výcviku, aby byl plně připraven k závěrečné zkoušce) – v těchto případech uplatňujeme individuální přístup, takže délka studia, složení předmětů se mohou v jednotlivých případech lišit.

2. Společná výuka umožňuje plné zapojování žáků do procesu produktivní práce a lepší, i když na přípravu náročnější organizaci a plánování výuky a produktivní práce.

3. Lepší využití strojů a zařízení na odborném výcviku, rovnoměrnější rozložení profesí pro vykonávání produktivní práce žáků.

4. Od rodičů i žáků nabyly zaregistrovány negativní reakce.

5. Pro přípravu žáků – budoucích pracovníků v polygrafii je společná výuka nutností. Polygrafie je poměrně úzký obor – škola v Rumburku „zásobuje“ absolventy celou horní polovinu Čech – od Aše až po Hradec Králové, ale i jiné kraje a počet 200 až 220 žáků při zachování současné skladby oborů je plně postačující. V Polygrafii se projevuje i technologický pokrok v oboru, který snižuje nároky na pracovní sílu. V polygrafii vlivem stále se zlepšujících technologií ubylo od roku 1990 cca 9 profesí.

Nábor žáků

V oblasti náboru je využívána celá škála prostředků: inzerce (tištěná média, rozhlas), zasílání propagačních materiálů do škol, návštěvy pracovníků školy v hodinách občanské nauky na ZŠ (tematický okruh Svět práce), setkávání rodičů žáků vycházejících ročníků s pracovníky školy, burzy škol, exkurze žáků ZŠ ve škole (např. ukázka „Jak se dělají noviny“ nebo přímé seznámení s prostředím ve škole i na odborném výcviku).

Zkušenosti a doporučení školy

Počet vyučujících odborných předmětů se mírně zvýší – získání mzdových prostředků každoročně obhajujeme v dohodovacím řízení při tvorbě rozpočtu na kalendářní rok, dále vždy obhajujeme mzdové prostředky pro učitele odborného výcviku. Je to dáno tím, že na jednoho učitele odborného výcviku připadá pouze 7 žáků, jiné obory mají třeba 10 nebo i 15 žáků a jsou-li mzdové prostředky počítány průměrem, musíme každý rok bojovat o navýšení prostředků na platy.

V Praze 13. 4. 2015

Zpracovali:

PaedDr. Bc. Svatopluk Kubeš, ředitel školy

RNDr. Miroslav Bartošek, pracovník NÚV

Střední odborná škola mediální grafiky a polygrafie, Rumburk (druhý výuční list)

ředitel školy: PaedDr. Bc. Svatopluk Kubeš

Klíčová slova

obousměrná prostupnost, Svaz polygrafických podnikatelů, druhý výuční list

Partner

Svaz polygrafických podnikatelů

Prezident svazu: Ing. Jan Sochůrek

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání:

M: 34-41-M Polygrafie

L: 34-52-L Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-L Reprodukční grafik pro média

H: 34-52-H Tiskař na polygrafických strojích, 34-53-H Reprodukční grafik, 34-57-H Knihař

Popis:

1. RVP i ŠVP jsou konstruovány tak, že umožňují výuku ve společných třídách ve všech 3 ročnících H oborů s výjimkou předmětu Technologie a odborného výcviku.
2. Počty hodin jsou pro OV stejné pro obory spojené do 1 třídy. Třída se dělí, výuka běží paralelně dle oborů.
3. Tematické plány jsou sladěny tak, aby se v předmětu Technologie co nejvíce přibližovala obsahu OV v jednotlivých oborech.
4. Výuka probíhá v 14denních cyklech: tříleté obory týden-týden, čtyřleté obory L 6 dní ve škole + 4 dny odborný výcvik.
5. Rozsah odborné praxe v oboru M je stanoven učebním plánem pro 2. a 3. ročník v rozsahu 33 výukových dní pro každý z ročníků, počet hodin 7/výukový den).
6. Tvorba rozvrhu ve škole nečiní problémy, na odborném výcviku je tvorba složitější, je nutná výuka ve dvousměnném provozu u oborů tiskař a reprodukční grafik, je to dáno i nejvyššími počty žáků na jednoho učitele odborného výcviku (u obou oborů je počet stanoven na max. 7 žáků, protože se jedná o náročné obory)
7. Složení vyučovaných oborů (L,H) plně zajišťuje obousměrnou prostupnost ve stejných oborech (žák po vyučení může nastoupit do třetího nebo čtvrtého ročníku téhož oboru a může dospět k maturitní zkoušce, nebo neuspěje-li žák oboru L u maturitní zkoušky, může se v dalším termínu přihlásit ke složení závěrečné zkoušky. Existuje i praxe, že se žák vyučí v jednom oboru a nastoupí do druhého ročníku jiného oboru a po ukončení studia získá druhý výuční list (většina předmětů je mu uznána – mimo technologii, může se tak plně věnovat odbornému výcviku, aby byl plně připraven k závěrečné zkoušce) – v těchto případech uplatňuje se individuální přístup, takže délka studia, složení předmětů se mohou v jednotlivých případech lišit.

V Praze 20. 4. 2015

Zpracovali:

PaedDr. Bc. Svatopluk Kubeš, ředitel školy

RNDr. Miroslav Bartošek, pracovník NÚV

Střední technická škola Praha, Zelený pruh 1294, Praha 4

ředitel školy: Ing. Drahoš Matonoha

Klíčová slova

nadpředmětové projekty, polygony odborného výcviku, společná výuka ve více ročnících, výuka napříč ročníky ve výukových projektech

Skupiny oborů a kategorie dosaženého vzdělání

M: 33-42-M/01 Nábytkářská a dřevařská výroba, 36-47-M/01 Stavebnictví

L: 39-41-L/02 Mechanik instalatérských a elektrotechnických zařízení

L (nástavby): 33-42-L/51 Nábytkářská a dřevařská výroba, 26-41-L/52 Provozní elektrotechnika, 23-43-L/51 Provozní technika, 36-44-L/51 Stavební provoz

H: 36-67- H Zedník, 36-64-H Tesař, 36-66-H Montér suchých staveb, 36-54-H Kameník, 36-52-H/01 Instalátér, 23-51-H/01 Strojní mechanik (zámečník), 23-65-H/01 Strojník, 39-41-H/01 Malíř a lakýrník, 26-57-H/01 Autoelektrikář, 26-51-H/02 Elektrikář-silnoproud, 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel

E: 36-67- E/01 Zednické práce, 36-64-E/01 Tesařské práce, 36-59- E/01 Podlahářské práce, 36-57-E/01 Malířské a natěračské práce, 23-51-E/01 Strojírenské práce, 65-51-E/01 Stravovací a ubytovací služby

Popis:

Začleněné obory

1. Škola již řadu let uplatňuje společnou výuku více oborů v 1. ročníku. V dřívější koncepci je společná jen výuka všeobecně vzdělávacích předmětů, odborné předměty jsou vyučovány odděleně.
2. Pro příbuzné stavební obory je společná výuka v 1. ročníku a zahrnuje společnou výuku všeobecně vzdělávacích předmětů a vybraných odborných předmětů. Odborný výcvik je učen odděleně dle oborů.
3. Připravuje se obdobná koncepce pro společnou výuku 1. ročníku oborů H: instalátér, topenář a klempíř.
4. Uvažuje se o koncepci společné výuky příbuzných oborů ve 2. ročníku.

Výuka

1. Společné třídy se organizují pro příbuzné obory, rozlišuje se přitom kategorie dosaženého vzdělání.
2. ŠVP je koncipován do učebního plánu dle předmětů, jejichž obsah a cíle jsou odvozeny od RVP příslušných oborů. Společná část ŠVP byla vytvořena na základě průniku RVP pro spojované obory, ŠVP pro jednotlivé obory jsou však publikovány odděleně.
3. Záměrem a východiskem ke koncepci společné výuky byla zásada, že je žádoucí i z hlediska praxe, aby žáci znali alespoň v přehledu činnosti profesí, které na výkon jejich profese v praxi navazují.
4. Výuka cizích jazyků (AJ, NJ) zahrnuje i výuku odborného jazyka: Učitelé školy vytvořili pracovní listy s odbornými texty. Výuka využívá skutečnosti, že se jedná o příbuzné obory.

5. Výuku dle předmětů doplňují nadpředmětové projekty. Příklady projektů: Pracovní podstavec (koza) k plošině pro práce nad zemí, oprava fasády na starším domě (připravuje se), oprava římsy na starším domě (připravuje se).

Projekty jsou koncipovány jako společný úkol pro skupiny žáků složené z více oborů (pokud možno ze stejné třídy) a z více ročníků. Žáci z vyšších ročníků jsou vedeni i k plánování a řízení prací ve skupině. Takto koncipované projekty se osvědčují: žáci si osvojí zásady práce v týmu, přirozený způsob vedení týmu při plnění úkolu.

Žáci za plnění projektu jsou hodnoceni a hodnocení se započítává do celkového hodnocení v odborném výcviku. Pro hodnocení žáků je zpracován bodový systém, který odliší skutečný podíl žáka na výsledku týmu. Bodový systém je sledován i spolupracujícími firmami, které nejlepším žákům nabízejí pracovní smlouvy s nástupem po ukončení vzdělávání.

Z hlediska organizačního projekty představují formu společné výuky ve více ročnících.

6. Výuka probíhá v cyklech 1 týden výuky teoretických předmětů + 1 týden praktické výuky.

7. Disproporce, které vznikají díky sezonnosti venkovních stavebních prací v potřebách praktické výuky, škola řeší 2 způsoby: vyhledáváním zapojení žáků do vnitřních stavebních prací (např. rekonstrukce bytů) a pracemi na tzv. polygonech (jedná se o modelové stavby ve velkých halách, na nichž je uplatňován režim prací simulující skutečné stavby). Jakmile to počasí umožní, nastupují žáci do firem na praktickou výuku vybaveni příslušnými kompetencemi.

Důsledky/efekty

1. Snížení počtu učitelů nutných k zajištění výuky, tedy snížení mzdových nákladů.

2. Lepší efektivita výuky.

3. Spojená výuka žáků z různých oborů je náročnější na přípravu učitele, vede to však učitele i k hledání nových přístupů ve výuce, tedy k tvůrčímu přístupu k přípravě na výuku.

4. Podařilo se vyřešit odměňování učitelů tak, že za náročnější výuku i v základním úvazku 21 hod mají vyšší plat. Hodnotí se i výsledky výuky a výsledky individuální péče o žáky (např. talentové soutěže).

5. Je možno vysílat učitele na stáže.

6. Žáci stráví více času ve společném kolektivu, pocit sounáležitosti pozitivně působí na jejich motivaci k výuce a vytváří lepší podmínky k budování sociálních kompetencí žáků.

7. Ve společných projektech si žáci rozvíjejí kompetence k týmové práci, k návaznosti profesních činností i k vedení práce v týmu.

Nábor žáků

1. Rodiče společnou výuku akceptují.

2. Spolupracující firmy (SUBTERRA, METROSTAV) i cechy takto organizovanou výuku akceptují a zapojují se do náboru žáků.

3. Firmy sledují výsledky žáků a nejlepším nabízejí pracovní smlouvy k nástupu po ukončení vzdělávání.

4. Škola organizuje ve spolupráci se ZŠ akce LÍHEŇ ZRUČNOSTI. Do zvlášť k tomu vybavených dílen zve žáky ZŠ, kde pod vedením učitelů odborných předmětů (zaměstnanců školy) žáci plní projektové úkoly

zaměřené na rukodělné činnosti z oboru dřevo, kovo, elektro. Cílem je odhalit žákům jejich předpoklady k učebním oborům a motivovat je k přihlášce do školy. Tuto činnost škola hradí ze svých prostředků.

Zkušenosti a doporučení vedení školy

1. Bylo by výhodné pro organizaci výuky ve společné třídě umožnit zařazení do 1. ročníku cca 80 % teoretické výuky a 20 % výuky praktické. Ve vyšších ročnících pak významně zvýšit podíl praktické výuky.
2. Je žádoucí alespoň v 9. ročníku ZŠ posílit polytechnickou výuku s významným podílem rukodělných činností.
3. Škola v rámci OV uplatňuje individuální péči. Směřuje k zlepšení dovedností méně zručných žáků i k rozvíjení talentů.
4. Škola by ráda nabídla žákům, kteří předčasně končí vzdělávání vykonat profesní zkoušku. Bylo by to účinné opatření proti nezaměstnanosti těchto mladých lidí a rizikům spojených s jejich (ne)začleněním do společnosti.
5. Je třeba hledat vhodná opatření proti „věčným“ žákům.
6. Je třeba ve veřejnosti zdůrazňovat, že i zručnost, fortel v řemeslu je způsob/typ talentu hodného pozornosti a společenské prestiže.

V Praze 1. 4. 2015

Zpracovali:

Ing. D. Matonoha, zástupce školy

RNDr. M. Bartošek, pracovník NÚV